

Nowa ustawa o dochodach JST

**Ważniejsze uwagi i postulaty przedstawicieli
Związku Gmin Wiejskich RP w procesie
konsultacji projektu ustawy ze strona
samorządową.**

Podstawowe cele zmiany finansowania JST zawarte w ustawie

- **Zmniejszenie transferów z budżetu państwa w formie subwencji dla JST na rzecz zwiększenia dochodów własnych w oparciu o wzrost udziału we wpływach z PIT i CIT. Subwencja ogólna ma mieć charakter uzupełniający a nie dominujący.**

Ulegają likwidacji części subwencji ogólnej jak: wyrównawcza, równoważąca, oświatowa, rozwojowa - ustępując miejsca zwiększonym dochodom z PIT i CIT uzupełnione subwencją ogólną ustalaną w oparciu o „potrzeby” wydatkowe”.

Podstawowe cele zmiany finansowania JST zawarte w ustawie

- **Odseparowanie, uniezależnienie dochodów budżetów samorządowych od wpływu zmian podatkowych w PIT i CIT wynikających z bazy podatkowej PIT i CIT (dochodów podatników)**
 1. Pozostaje ryzyko korzystania przez ustawodawcę z formuły zwolnień podmiotowych i przedmiotowych wynikających z ustaw podatkowych.
 2. Nierównoważny udział JST w dochodach z podatku zryczałtowanego od przychodów ewidencjonowanych w porównaniu do wpływów z PIT na zasadach ogólnych i podatku liniowym.

Podstawowe cele zmiany finansowania JST zawarte w ustawie

- Zasypanie „dziury” w finansowaniu bieżącym JST po wprowadzeniu pakietu ustaw Polski Ład niwelowanej corocznie „kroplówkami” w trakcie roku budżetowego.

Pozostaje nadal w sferze dyskusji JST czy to wystarczające środki na rekompensowanie strat z tytułu ubytków w dochodach w poprzednich latach.

Ustalanie ostatecznych kwot z udziału w PIT, CIT i subwencji ogólnej

Potrzeby finansowe JST - element kalkulacyjny do ustalenia subwencji ogólnej .

Potrzeby finansowe gminy= suma potrzeb:

- wyrównawczych
- ekologicznych
- oświatowych
- rozwojowych
- uzupełniających

Potrzeby finansowe gminy-wyrównawcze

Potrzeby wyrównawcze gminy wyliczane są w oparciu **liczba przeliczeniową mieszkańców** i dochody podatkowe w odniesieniu do średnich dochodów gmin na mieszkańca.

Liczba przeliczeniowa mieszkańców gminy obliczany w oparciu IPW wyliczanego z zastosowaniem determinant obszarów wydatkowych.

Strona samorządowa postuluje o podjęcie prac nad nowym systemem determinant, które określają rzeczywiste potrzeby finansowe JST, a które mają zasadnicze znaczenie dla realnych dochodów JST.

Potrzeby finansowe gminy-wyrównawcze

<i>Obszar wydatkowy</i>	<i>Waga obszaru wydatkowego</i>	<i>Determinanta</i>
Administracja publiczna	24%	Iloczyn liczby mieszkańców i relacji przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w danym powiecie do średniej krajowej
Oświata i wychowanie – szkoły	17%	Liczba oddziałów w szkołach podstawowych
Oświata i wychowanie – wychowanie przedszkolne	19%	Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola
Polityka społeczna	12%	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7%	Ilość wody dostarczonej i ścieków bytowych odprowadzonych siecią kanalizacyjną [dam3]
Transport i łączność	6%	Liczba mieszkańców w wieku 20–64
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7%	Iloczyn liczby mieszkańców i relacji przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w danym powiecie do średniej krajowej
Pozostałe	8%	Liczba mieszkańców

Suma mieszkańców przeliczeniowych gmin= Sumie mieszkańców rzeczywistych gmin

Potrzeby finansowe gminy-ekologiczne

- Potrzeby ekologiczne ustalane dla JST, na terenie której znajdują się formy ochrony przyrody (parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura2000).

ZGWRP postulował o wyłączenie subwencji ekologicznej jako oddzielnego strumienia dochodów, stanowiąc rekompensatę utraconych możliwości rozwojowych gmin z obszarami chronionymi.

Nowej ustawie jest natomiast częścią systemu korekcyjno-wyrównawczego dochodów.

Potrzeby finansowe gminy- rozwojowe

- **Potrzeby oświatowe ustalane są podobnie jak dotychczasowa subwencja oświatowa.**

Przeniesienie obecnych zasad ustalania subwencji oświatowej dla formy ustalania potrzeb oświatowych nie zmienia problemu niedofinansowania oświaty w obliczu braku możliwości restrukturyzacji sieci szkół i kształtowania pensum nauczycieli.

Niekorzystne pobieranie danych SIO wg stanu 15 maja zamiast 30 września dla celów ustalania potrzeb wydatkowych na planowany rok budżetowy.

Potrzeby finansowe gminy-uzupełniające

- Potrzeby uzupełniające ustalane są celu zapewnienia minimalnych dochodów jst na poziomie nie niższym niż 106% w roku 2024 albo nie niższych jak ustalone na 2025 rok wg „starej” ustawy o dochodach jst.

Kwota potrzeb uzupełniających jest stała w następnych latach

Potrzeby finansowe gminy- rozwojowe

- ZGWRP postuluje o zwiększenie kwot na potrzeby rozwojowe, szczególnie w obszarach wiejskich, gdzie występują ciągle duże problemy w zakresie infrastruktury drogowej i wodno – kanalizacyjnej. Część gmin będzie miała problemy z wkładem własnym przy realizacji inwestycji z dofinansowaniem zewnętrznym

Potrzeby finansowe gminy- rozwojowe

- ZGWRP postuluje o zwiększenie kwot na potrzeby rozwojowe, szczególnie w obszarach wiejskich, gdzie występują ciągle duże problemy w zakresie infrastruktury drogowej i wodno – kanalizacyjnej. Część gmin będzie miała problemy z wkładem własnym przy realizacji inwestycji z dofinansowaniem zewnętrznym

Pozostałe ZGWRP postulaty związane z wdrażanym nowym systemem finansowania gmin.

- Zmiany w ustawodawstwie umożliwiające podejmowanie samodzielnych działań przez gminy w celu racjonalizacji wydatków w obszarach zadań oświatowych, zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców czy zadań z zakresu pomocy społecznej a z drugiej strony ograniczenie uszczupień dochodów gmin z tytułu podatków i opłat lokalnych.
- Wdrożenie stałego monitorowania przez MF skutków funkcjonowania nowej ustawy i przygotowywania propozycji korekt ustawy w celu stabilizacji dochodów jst i wypracowywania odpowiedniej operacyjnej przez gminy.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Bernard Sabura

Specjalista Biura ZGWRP